

magazín pro zdravý životní styl, www.vimcojim.cz

[O zdraví](#) 14. 9. 2020 | Ing. Jan Pivoňka, Ph.D.

Pesticidy v ovoci a zelenině jsou toxické. Na citrusy saponáty ale nepoužívejte

URL článku: magazin/clanky/o-zdravi/Pesticidy-v-ovoci-a-zelenine-jsou-toxicke.-Na-citrusy-saponaty-ale-nepouzivejte__s10012x19796.html

Pesticidy se široce používají k ochraně plodin před napadením škůdci. Jsou toxické, proto mohou mít negativní dopad na životní prostředí a zdraví spotřebitelů. V rámci EU je jejich použití striktně regulováno, ale produkce z třetích zemí může být riziková.

Užití pesticidů řídí pravidla

- **Pesticidy zahrnují velmi širokou škálu látek s různými toxikologickými vlastnostmi.**

Proto je jejich **používání striktně regulováno** a maximální limitní hodnoty jejich reziduí v potravinách jsou stanovovány a kontrolovány s prioritou ochrany zdraví konzumentů a prostředí. Mimoto jsou pravidla nastavena tak, aby nedocházelo k nadužívání těchto látek a jejich aplikace byla účelná.

- I zde platí, že někteří pravidla dodržují bezesbytku a jiní se snaží jít na hranu. **Za rizikovou lze považovat zejména produkci z některých třetích zemí**, kde je úroveň kontroly slabší ve srovnání se systémem v EU.

Toxikologické studie stanoví limity

Použití pesticidních látek nabízí jednoduchá řešení v situacích, které by bylo možné řešit i jinými nástroji, avšak s menší produktivitou, anebo vyžadují systematický dlouhodobý přístup.

Je však třeba zmínit, že současná pravidla, proces analýzy rizika, který uvedení každé nové látky předchází a důkladné toxikologické studie, které jsou nedílnou součástí stanovení limitních hodnot reziduí pesticidů v produkci, **zajišťují dostatečnou ochranu spotřebitelů.**

- Produkce dostupná na trhu v ČR a celé EU **nepředstavuje pro spotřebitele nebezpečí** ani při dlouhodobé expozici reziduím pesticidů.
- Spotřebitelé však čím dál častěji vyhledávají **produkci, která je zcela bez obsahu reziduálních agrochemikálií** nebo produkci, kdy tyto látky ani nebyly použité při pěstování.

Agrochemikálie nelze vyloučit ani omezit

Navzdory tlaku veřejnosti však není možné ze dne na den vyloučit nebo významně omezit používání agrochemikálií. **Důsledkem by byl s velkou pravděpodobností nedostatek a zvyšování ceny dnes již relativně drahého ovoce a zeleniny.** Postupné kroky ke snížení spotřeby agrochemikálií však již nyní konají jak obchodníci, tak EU.

- Obchodníci postupně nastavují nad rámec legislativy přísnější limitní hodnoty, snižují počty pesticidů, které je možné při produkci využívat, rozšiřují seznamy zakázaných látek a směřují tak k nízké reziduální nebo

bez reziduální produkci, která je dobrým předpokladem pro **přechod do režimu ekologického zemědělství**.

Omytí ovoce a zeleniny někdy stačí, jindy ne

Dodržování hygienických pravidel při konzumaci je vhodným nástrojem k dalšímu omezení příjmu pesticidů ve výživě.

Obecně platí, že **omytí zeleniny i ovoce pitnou vodou před jejich konzumací je součástí správných hygienických návyků**, které napomáhají snížení povrchové kontaminace mikroorganismy a některými agrochemikáliemi použitými při pěstování nebo dalším zpracování.

Tento krok však samozřejmě není absolutní a **záleží na jednotlivých**

konkrétních pesticidech, které byly pro ošetření použity.

- Některé pesticidy se totiž používají pouze povrchově přímo na ovoce nebo zeleninu, jiné pronikají hlouběji a jejich **rezidua proto můžeme najít i uvnitř rostlinného pletiva**, nikoliv jen na povrchu. V těchto případech je samozřejmě omytí s ohledem na snížení jejich koncentrace málo účinné.

Produkce z EU není nebezpečná

Je však třeba si uvědomit, že na trhu v EU se vyskytuje pouze ovoce a zelenina s množstvím reziduí pesticidů, které [nepředstavují pro konzumenta nebezpečí](#), ani při konzumaci většího množství takto ošetřených potravin.

- Některé látky používané k povrchovému ošetření mají lipofilní charakter a tudíž je **při omývání účinnější používat horkou vodu**. Samozřejmě s rozumem tak aby nedošlo k poškození sensorických vlastností, přičemž ovoce a zeleninu je následně **nutné opláchnout studenou pitnou vodou**.

Použití saponátu je horší než pesticid

Samostatnou kapitolou je pak používání slupek citrusových plodů, které běžně nejsou určeny ke konzumaci.

Vzhledem ke skutečnosti, že slupky konvenční produkce bývají často povrchově ošetřeny pesticidy, je **koncentrace těchto látek největší právě na povrchu citrusů.**

- Obvykle je na povrchu okolo **90 % celkové dávky pesticidů v citrusovém plodu.** Omytí horkou vodou v těchto případech je tedy více než doporučené.
- Rozhodně však již **nelze doporučit například používání čisticích prostředků** k očištění povrchu. Rezidua těchto látek mohou znamenat pro Vaše zdraví větší riziko než rizika spojená s přítomností reziduí pesticidů.

- Pokud se zcela chcete vyhnout konzumaci pesticidů z povrchu citrusů, je možné pro tyto účely zvolit [potravin y z certifikované bioprodukce](#), kde je povrchové ošetření pesticidy až na drobné výjimky zakázáno.
- Je však třeba počítat se skutečností, že **neošetřené plody mohou být náchylnější například k napadení plísní.**

Loupáním a vařením ochudíte jídelníček

Mimo omytí přicházejí do úvahy i další operace, které mohou snížit obsah některých pesticidů. Mezi ně patří například **loupání nebo vaření ve vodě.**

- Je však třeba si uvědomit, že tyto úkony rovněž ovlivňují výživovou hodnotu a například odstraněním jedlé slupky z některých plodů **ochudíte váš jídelníček o bohatý zdroj vlákniny a řadu vitamínů a minerálních látek.**
- Při vaření může **část reziduí přejít do vývaru, část je teplem degradována.**
- Za zmínku však stojí skutečnost, že existují i chemické látky, jejichž biologická účinnost se tepelným zpracováním potencuje. Tyto skutečnosti jsou však při schvalování účinných látek a nastavování limitních hodnot zohledňovány.

Copyright © 2023

Vím, co jím a piju, o.p.s., www.vimcojim.cz